

Raadsvoorstel

Opsteller

Soede, Christel

Vergadering van

17 mei 2022

Kenmerk

Z/22/041839 / D/22/055068

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Sport

Onderwerp

Financiële schade 2022 van WoerdenSport ten gevolge van corona

Samenvatting

WoerdenSport is door de coronacrisis in financieel zwaar weer terecht gekomen. WoerdenSport heeft de gemeente ook voor 2022 om hulp gevraagd. Om de exploitatie van de zwembaden veilig te stellen wordt voorgesteld WoerdenSport weer incidenteel te compenseren.

Gevraagd besluit

1.

I. In 2022, onder voorwaarden, zoals genoemd onder a tot en met h het netto verlies voor belastingen in de jaarrekening 2022 van WoerdenSport Zwembaden B.V. als gevolg van de coronacrisis incidenteel te compenseren om de exploitatie van de zwembaden voor 2022 veilig te stellen.

II. Deze incidentele compensatie te dekken uit de Algemene Reserve en hiervoor € 270.000,-- te storten in de voorziening 'Exploitatietekort Corona Sport'.

Hierbij gelden de volgende cumulatieve voorwaarden:

- a. Door WoerdenSport dient maximaal gebruik gemaakt te worden van de reeds beschikbare c.q. nog te vormen landelijke, regionale en lokale noodregelingen ten aanzien van het coronavirus.
 - b. Het aanvullen c.q. versterken van het eigen vermogen maakt geen onderdeel uit van de incidentele compensatie.
 - c. Huurverlies vanuit (zwem)verenigingen maakt geen onderdeel uit van de incidentele compensatie. Voor verhuurders van sportaccommodaties is er voor de maand januari 2022 weer een landelijke compensatieregeling ervan uitgaande dat verhuurders hierdoor volledig gecompenseerd worden. Eventuele restschade maakt wel onderdeel uit van de incidentele compensatie.
 - d. Eventuele meevallers in de exploitatie dienen te worden verrekend bij de bepaling van het netto verlies waar de gemeente incidentele compensatie voor verleent. Dit geldt ook voor eventuele meevallers buiten de corona-effecten om. De incidentele compensatie ziet alleen toe op aantoonbare netto financiële effecten als gevolg van het coronavirus in 2022. Dit voor zover dit niet door de eigen bedrijfsvoering van WoerdenSport redelijkerwijs valt op te vangen.
 - e. WoerdenSport zal ook voor 2022 werken met een open boekhouding per zwembad richting de gemeente voor zover deze gegevens per zwembad beschikbaar zijn. De gemeente krijgt hierbij de mogelijkheid om ieder kwartaal de bedrijfsvoering te toetsen en te vergelijken met corona-effecten bij soortgelijke zwembaden.
 - f. WoerdenSport zal voor 2022 de kostenstructuur inrichten op basis van de nieuwe corona-omstandigheden.
 - g. Er vindt achteraf een verantwoording plaats aan de hand van de jaarstukken en de bijbehorende accountantsverklaring. In deze jaarstukken wordt specifiek ingegaan op de verantwoording van deze incidentele compensatie onder voorwaarden.
 - h. Deze incidentele compensatie 2022 wordt verstrekt in de vorm van huurkijtschelding.
-

Inleiding

De gemeenteraad heeft voor 2020 (Raadsbesluit 20R.00700) en 2021 (Raadsbesluit D/21/008929) ook besloten voor WoerdenSport dezelfde compensatieregeling te treffen om de negatieve financiële effecten van Covid-19 aan WoerdenSport te compenseren. Ook in 2022 worden er negatieve effecten van Covid-19 verwacht. De hoogte daarvan is geheel afhankelijk van het beloop van Covid-19 in 2022 en de beperkende maatregelen die daaruit voort gaan vloeien. Om voorbereid te zijn op de ontwikkelingen en in het kader van de continuïteit van de bedrijfsvoering heeft WoerdenSport aangegeven dat voortzetting van de compensatieregeling in 2022 vereist is. In de Raadsinformatiebrief (D/21/035836) "Update coronacompensatie WoerdenSport" van 12 oktober 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de laatste stand van zaken ten aanzien van de coronacompensatie aan WoerdenSport voor 2020 en 2021.

Beide gemeentelijke accommodaties, Batensteinbad in Woerden en H2O in Harmelen, waren tot en met 16 januari 2022 nagenoeg gesloten, met als uitzondering dat het op beperktere schaal mogelijk is gebleven om zwemlessen te geven. Vanaf 17 januari 2022 waren de zwembaden weer open tot 20.00 uur. De horeca en zalen bleven gesloten, met een beperkte To-Go service voor bezoekers. Met ingang van 26 januari 2022 is de sluitingstijd verlengd naar 22.00 uur waarbij voor de horeca-openstelling strikte beperkende voorwaarden golden. Ook de zalen konden toen weer open onder strikte voorwaarden. In de komende maanden zal de bezetting langzaam op gang komen. Voor de zalen zal, gegeven de lange aanlooptijden voor evenementen, een langere periode nodig zijn voordat de bezetting weer op orde kan komen.

Het verdere beloop van het virus, de verwachte ontwikkeling van eventuele nieuwe varianten en de effecten daarvan op de samenleving zijn nu nog niet in te schatten. Anderzijds zijn de voorspellingen aan het begin van 2022 dat Covid-19 niet voorbij is en dat het virus de maatschappij negatief zal blijven beïnvloeden. In welke mate is niet bekend, waarbij er wel van wordt uitgegaan dat de zomerperiode lastig is voor het virus en er vanaf september een opleving van de besmettingen zal zijn. Daarbij beperkt het aantal besmettingen wellicht de beschikbaarheid van personeel als gevolg van de quarantaine regels, waardoor het soms lastig is om een goede bezetting in de zwembaden en de horeca te realiseren. Het gevolg is dan uitval van openstellingen en een lagere omzet. Bij een groot aantal besmettingen en de daaraan gerelateerde quarantaineverplichtingen neemt het aantal zwemleskinderen en overige bezoekers ook af.

Participatieproces

Het voorstel ten aanzien van deze incidentele compensatie voor 2022 is met WoerdenSport besproken.

Wat willen we bereiken

Het beoogd effect is de exploitatie van de zwembaden veilig te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen

Incidentele compensatie onder voorwaarden voor 2022 verlenen aan WoerdenSport.

Argumenten

1.1 Exploitatie van WoerdenSport veilig stellen

De meeste gemeenten in Nederland hebben een zwembad in eigendom. Deels exploiteren gemeenten deze baden zelf (Utrecht bijvoorbeeld) en deels is de exploitatie uitbesteed aan een externe zwembadorganisatie (stichting/BV/NV). In beide gevallen is momenteel sprake van coronaschade. Bij de door de gemeenten geëxploiteerde baden zit deze tegenvaller direct in de gemeentebegroting. Bij de extern geëxploiteerde baden wordt momenteel in vrijwel alle gevallen het gesprek met de gemeente gevoerd over de gevolgen van de coronaschade. Het coronavirus is niet voorzien in de risicoafdekkingen van de externe organisaties. Gevolg is dat in de meeste gevallen de schadepost voor het grootste deel (uiteindelijk) bij de gemeenten uitkomt.

1.2 Negatief eigen vermogen van WoerdenSport

WoerdenSport heeft momenteel een negatief eigen vermogen en daarmee geen buffer om de onvoorziene effecten van het coronavirus op te vangen.

1.3 Stichting WoerdenSport is een maatschappelijk initiatief

De Stichting WoerdenSport is een lokaal maatschappelijk initiatief bestaande uit vrijwilligers. De Stichting vormt het bestuur van WoerdenSport Zwembaden BV. Een compensatie zal onrust binnen de organisatie wegnemen.

1.4 Organisatie van de zwembaden niet in geding laten komen

Door een incidentele compensatie onder voorwaarden kan de bedrijfsvoering van WoerdenSport overeind blijven. Zonder compensatie zegt het Stichtingsbestuur niet verder te kunnen en komen andere scenario's in beeld. Wanneer hierbij als uitgangspunt geldt dat de baden open moeten blijven, krijgt de gemeente naar verwachting op korte of langere termijn te maken met soortgelijke kosten of zelfs hogere kosten. Maatschappelijk geëxploiteerde zwembaden zitten feitelijk aan het 'infuus' bij gemeenten in Nederland en zijn daarmee niet altijd goed te vergelijken met veel andere lokale maatschappelijke organisaties.

1.5 Landelijke compensatieregelingen

Er zijn drie financiële compensatiemaatregelen voor de sport; TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties Covid-19) voor gemeenten, sportbedrijven en particuliere verhuurders voor de kwijtschelding van huur aan sportverenigingen; TASO (Tegemoetkoming Amateursportorganisaties Covid-19) voor amateursportverenigingen en SPUK IJZ (Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden) voor zwembaden en ijsbanen. De TVS en de TASO zijn al beschikbaar voor de maand januari 2022. De SPUK IJZ komt waarschijnlijk ook voor de maand januari 2022 beschikbaar.

1.6 WoerdenSport voldoet aan criteria voor maatwerk

Het college heeft besloten bij de toepassing van maatwerk in grote lijnen de volgende criteria te hanteren. Deze criteria, die zijn opgenomen in de Raadsinformatiebrief (20R.004620) "Maatregelen ondersteuning sociaal-maatschappelijke organisaties n.a.v. maatregelen corona", impliceren dat de organisatie nadrukkelijk een inspanningsverplichting heeft.

- Alle coulancemaatregelen en eigen maatregelen om inkomsten te vergroten of kosten te verminderen hebben liquiditeitsproblemen niet kunnen voorkomen.
- Er is gebruik gemaakt van alle mogelijke landelijke compensatieregelingen die in het leven zijn geroepen in het kader van de coronacrisis.
- Problemen zijn direct of indirect gerelateerd aan de coronacrisis en in de periode vanaf 15 maart 2020 ontstaan.
- Organisatie is levensvatbaar na deze crisis.
- Organisatie is van vitaal belang voor de gemeenschap van Woerden.

1.7 Incidentele compensatie 2022 wordt verstrekt in de vorm van huurkwijtschelding

De schadecompensatie richting WoerdenSport kan worden geëffectueerd door middel van huurkwijtschelding. Deze huurkwijtschelding past binnen het bredere kader van de steunmaatregelen die landelijk aan worden geboden. Een huurverlaging of -kwijtschelding kwalificeert niet als omzet voor de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). De huurverlaging of -kwijtschelding ziet op de kosten voor de bedrijfsvoering, niet op de reguliere manier van inkomsten verwerven. Voor ijsbanen en zwembaden is dit de verkoop van entreekaarten. Daarom kan de NOW die is aangevraagd door de exploitanten van zwembaden en ijsbanen behouden blijven en in mindering worden gebracht op het negatieve resultaat op de winst- en verliesrekening.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 WoerdenSport heeft nu geen liquiditeitsprobleem

Er is momenteel geen sprake van acute betalingsproblemen. WoerdenSport heeft namelijk in 2022 conform overeenkomst alle subsidiebetalingen ontvangen. Daarnaast is de betaling van de huurfacturen van WoerdenSport aan de gemeente in 2021 en de eerste twee kwartalen van 2022 opgeschort.

1.2 Ondersteuning van andere maatschappelijke organisaties

Er dient te worden afgewogen in hoeverre de voorliggende incidentele compensatie ten koste gaat/kan gaan van andere regelingen die de gemeente in het kader van het coronavirus moet treffen. De gemeente Woerden kan haar geld maar één keer uitgeven.

1.3 Specialistische financiële kennis

Bij de uitvoering van een aantal voorwaarden is specialistische financiële kennis noodzakelijk, die mogelijk ingehuurd moet worden.

1.4 Financiële consequenties

In de financiële paragraaf staat dat de financiële consequenties voor de gemeente nog niet geheel helder zijn. De Covid-19 effecten op de exploitatie 2022 van WoerdenSport kunnen op dit moment namelijk niet exact worden berekend vanwege de inherente onzekerheden in de schattingen. Daarmee kan ook de compensatie van de gemeente op dit moment niet nauwkeurig worden geschat. Deze situatie is analoog aan de situatie bij de opzet van de regelingen voor 2020 en 2021. De gemeente staat echter wel financieel onder druk en moet keuzes maken in het maatschappelijk belang.

1.5 Europese mededingingsregels

In het kader van de Europese mededingingsregels mag de overheid niet zomaar financiële ondersteuning verlenen aan een eigenstandige organisatie. Op 12 maart 2020 heeft de Europese Commissie de Covid-19 uitbraak als een buitengewone gebeurtenis in de zin van artikel 107 lid 2 sub b van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie aangewezen en aangegeven dat steunmaatregelen van de overheid voor ondernemingen verenigbaar zijn mits de staatssteun gericht is op het compenseren van de negatieve effecten van maatregelen als gevolg van de Covid-19 uitbraak en deze proportioneel zijn. Dit zal bij het vaststellen van de definitieve compensatie aangetoond moeten worden en vraagt nog nader onderzoek.

1.6 Precedentwerking en regulier staand beleid

Er bestaat een risico op precedentwerking. Andere organisaties zouden, gezien hetgeen nu voorligt, ook een beroep kunnen doen op een compensatie. De vraag kan derhalve gesteld worden in hoeverre een compensatie aan WoerdenSport zo uniek is dat andere organisaties hierop geen beroep kunnen doen. Het regulier beleid van de gemeente is (conform notitie Financiële Sturing, hoofdstuk 7) dat in eerste instantie wordt gekeken naar een garantiestelling t.b.v. een lening die WoerdenSport zelf aan zou moeten trekken. WoerdenSport heeft aangegeven dit geen werkbare optie te vinden.

1.7 Levensvatbaarheid van WoerdenSport

Zoals al eerder aangegeven is één van de criteria die het college hanteert bij het verlenen van maatwerk voor steun aan sociaal-maatschappelijke organisaties als gevolg van corona, de levensvatbaarheid van de organisatie. In de context van de reguliere subsidie die WoerdenSport al krijgt en de relatie met de uitkomsten van de Strategische Heroriëntatie, onder andere over het eventueel verminderen van het aantal zwembaden is dit een belangrijk aandachtspunt dat meegewogen dient te worden. In dat kader heeft het college in maart 2022 een extern onderzoeksbureau de opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de toekomstige invulling van het binnenzwembad in Woerden.

Daarnaast heeft WoerdenSport aangegeven dat zij de afgelopen jaren sterk toenemende kosten ervaart, onder andere voor energie. Tot op heden is WoerdenSport in staat gebleken de stijging van deze kosten op te vangen binnen de bestaande exploitatie en de coronacompensatie door de gemeente. WoerdenSport geeft aan met ingang van 2023 niet meer in staat te zijn om deze stijging van de kosten met name voor energie in haar normale exploitatie op te vangen zonder dat dit tot een (onaanvaardbare) stijging van de tarieven leidt.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De financiële consequenties voor de gemeente zijn nog niet geheel helder. WoerdenSport heeft ondanks de grote mate van onzekerheid een schatting gemaakt van de mogelijke effecten, om enig zicht te krijgen op de mogelijke financiële gevolgen en de hoogte van de compensatie voor 2022.

Deze effecten zijn geschat op basis van een low risk en een high risk benadering van de mogelijke impact van Covid-19 in 2022. Daarbij is de omzetvermindering in januari 2022 gebaseerd op actuele cijfers en is een schatting gemaakt van de omzetvermindering in de maanden februari tot en met april 2022 en oktober tot en met december 2022. Er is vanuit gegaan dat er geen negatieve effecten zijn in de periode mei tot en met september 2022. De inschatting van de omzetvermindering is per definitie arbitrair omdat het beloop van Covid-19 op dit moment onzeker is. Bij low risk resulteert een geschat bedrag van de compensatie van € 225.000,--, terwijl bij high risk de compensatie op € 316.000,-- wordt geschat. In dit voorstel wordt uitgegaan van een compensatie op basis van medium risk (zijnde het gemiddelde van deze bedragen, namelijk € 270.000,--).

Deze voorlopige inschatting van € 270.000,-- zal in de Voorjaarsrapportage 2022 worden opgenomen. Deze compensatie zal uiteindelijk uit de Algemene Reserve worden gedekt en worden gestort in de voorziening 'Exploitatietekort Corona Sport'. Het definitieve bedrag voor 2022 zal pas in 2023 na de vaststelling van de jaarstukken 2022 van WoerdenSport bekend zijn en in het eerstvolgende Planning & Control document worden opgenomen.

Daarnaast komt de landelijke compensatieregeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (SPUK IJZ) voor zwembaden en ijsbanen waarschijnlijk ook voor 2022 beschikbaar voor de maand januari 2022. De mogelijke incidentele baten van deze SPUK IJZ-subsidie zullen worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Communicatie

WoerdenSport informeren over het raadsbesluit.

Vervolgproces

De gemeente overlegt regelmatig met WoerdenSport. In 2020 en 2021 heeft ieder kwartaal afstemming plaatsgevonden tussen de gemeente en WoerdenSport over de (financiële) stand van zaken bij WoerdenSport. Ook voor de komende periode is dit de inzet.

Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van artikel 189 van de Gemeentewet en artikel 192 van de Gemeentewet i.v.m. wijzigen van de begroting.

Artikel 189

- 1. Voor alle taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt, alsmede de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden.*
- 2. De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.*

Artikel 192

- 1. Besluiten tot wijziging van de begroting kunnen tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen.*
-

Bijlagen

Raadsbesluit Financiële schade 2022 van WoerdenSport ten gevolge van corona met nummer D/22/058908
